

Viešųjų pirkimų savaitinis naujienlaiškis

2025 m. liepos 28 – rugpjūčio 10 d.
2025 m. 31 – 32 savaitės

Ellex Valiunas

Turinys

1. Savaitės komentaras
2. Teisės aktų pakeitimai
3. Institucijų aktualijos
4. Teismų praktika

Dr. Karolis Kačerauskas

„Ellex Valiunas“ partneris,
Viešųjų pirkimų ir
valstybės pagalbos
praktikos vadovas

[Kontaktai](#)

Savaitės komentaras

Mielieji,

Paskutinis vasaros mėnuo prasidėjo gan ramiai, bet nenuobodžiai. Šiuokart pristatome metodinę VPT medžiagą dėl tiekėjų pašalinimo pagrindų taikymo, išaiškinimus dėl debesijos paslaugų įsigijimo bei bendrą 2025 m. I-ojo pusmečio veiklos apžvalgą su rekomendacijomis.

Taip pat pristatome 2 Lietuvos apeliacinio teismo nutartis aktualiais klausimais. Pirmoji dėl perkančiosios organizacijos teisės vienašališkai nutraukti viešojo darbų sutartį, kai net pavėluotai nustatomi esminiai trūkumai, kuriems pašalinti iš esmės reikėtų iš naujo atlikti netinkamai organizuotus darbus. Antroji dėl gynybos srityje veikiančių perkančiųjų organizacijų teisės vadovautis Generalinės prokuratūros pateikta informacija dėl prieš tiekėją pradėtų ikiteisminių tyrimų kaip neatitiktimi nacionalinio saugumo interesams.

Gero skaitymo!

TEISĖS AKTŲ PAKEITIMAI

2025-ųjų metų 31-32 savaitėmis nebuvo priimta viešųjų pirkimų praktikai reikšmingų teisės aktų.

INSTITUCIJŲ AKTUALIJOS

1. **VPT:** informuoja apie pastarojo ketvirčio metodinės medžiagos pakeitimus. VPT metodinę medžiagą papildė [išaiškinimai](#) dėl VPĮ 46 str. 1 ir 2 d. nurodyto pašalinimo pagrindo taikymo, kai tiekėjo akcininkas, tiesiogiai ar netiesiogiai turi tiekėjo atstovavimo, sprendimo priėmimo ar kontrolės įgaliojimus. Taip pat VPT atnaujino Viešųjų pirkimų ir pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės [rekomendacijas](#).
2. **VPT:** [dalijasi](#) 2025 m. I-ojo pusmečio veiklos apibendrinimu ir rekomendacijomis. Per pirmąjį pusmetį VPT prevencine tvarka peržiūrėjo 332 pirkimus, kurių bendra planuojama vertė sudarė apie 1 751 506 501,22 EUR be PVM.
3. **VPT:** [pažymi](#), kad nuo 2025-05-25 įsigaliojus Vyriausybės nutarimo Nr. 349 pakeitimams, valstybės institucijos gali laisviau rinktis tarp valstybinių ir komercinių debesijos paslaugų teikėjų, tačiau sprendimas turi būti grindžiamas valdomų valstybės informacinių išteklių (VII) svarbos įvertinimu. Ypatingos svarbos ir svarbūs VII privalo būti laikomi valstybiniuose duomenų centruose (išskyrus įstatyme numatytas išimtis), o vidutinės ir mažos svarbos VII gali būti laikomi ir privačiuose ar užsienio duomenų centruose, su sąlyga, kad jų kopijos saugomos valstybiniuose duomenų centruose. Debesijos paslaugų teikėjo pasirinkimas nėra siejamas su institucijos įtraukimu į Saugiojo valstybinio duomenų perdavimo tinklo naudotojų sąrašą.

TEISMŲ PRAKTIKA

1. Lietuvos apeliacinis teismas: *užsakovui turint objektyvios informacijos, kad rangovas padarė esminį viešojo pirkimo sutarties pažeidimą atlikdamas esminius trūkumus, teisėta vienašališkai nutraukti sutartį, jei esminių trūkumų šalinimas lemtų sutarties vykdymą iš naujo (UAB „Vilungės statyba“ v VĮ „Turto bankas“), 2025-08-07*

PO viešojo darbų pirkimo sutarties vykdymo metu leškovui pateikė reikalavimą dėl statybos darbų vykdymo sustabdymo, kuriame nurodė, kad PO, atsižvelgdama į gautą informaciją apie šiurkščius pažeidimus ir esminius nukrypimus nuo projektinės dokumentacijos (rangovas įrengė per mažai ir netinkamų parametrų polių), reikalauja leškovo nedelsiant sustabdyti statybos darbų vykdymą ir pateikti informaciją dėl Sutarties vykdymo. leškovui pateikus atsakymą ir nurodžius, kad darbai atlikti pagal projektinės dokumentacijos reikalavimus ir jokių nukrypimų nebuvo, o visa dokumentacija yra statybos darbų žurnale, PO pranešė leškovui apie vienašalį Sutarties nutraukimą dėl esminio jos pažeidimo. leškovas kreipėsi į teismą, reikalaudamas pripažinti neteisėtu ir panaikinti PO sprendimą vienašališkai nutraukti Sutartį.

Lietuvos apeliacinis (Teismas), palikdamas nepakeistą pirmosios instancijos teismo sprendimą, leškovo leškinį atmetė.

Pirma, Teismas priminė, kad tuo atveju, jei viešojo pirkimo sutartyje aiškiai apibrėžtas esminis sutarties pažeidimas, sudarantis pagrindą PO vienašališkai nutraukti sutartį, ir PO nustato tokio esminio sutarties pažeidimo sąlygas, prioritetas *favor contractus* (sutarties išsaugojimo) principui negali būti teikiamas ir PO kyla pareiga nutraukti sutartį. Atitinkamai Sutarčiai nustačius, kad esminėmis jos sąlygomis laikoma darbų atlikimo terminai bei darbų kokybė, leškovo netinkamai atlikti statybos darbai sukūrė pareigą PO Sutartį dėl tokio esminio jo pažeidimo nutraukti nedelsiant. Teismas pabrėžė, kad PO yra viešasis juridinis asmuo, kurio pagrindinis interesas viešojo intereso patenkinimas, todėl esant situacijai, kai atlikusi viešąjį pirkimą ir vykdydama Sutartį kaip užsakovė, PO siekė rekonstruoti ypatingą statinį – reabilitacijos centrą – vertinant Sutarties nutraukimą reikšmingas ir viešųjų pirkimų teisinius santykius reglamentuojančios normos bei principai.

TEISMŲ PRAKTIKA

Antra, Teismas konstatavo, kad PO nustatyti darbų trūkumai, jų pobūdis ir apimtis laikytini esminiais, lėmusiais PO poziciją juos vertinti nepašalinamais. Šiuo atveju reikšmingomis Teismas laikė aplinkybes, kad PO apie galimus trūkumus sužinojo po metų po jų įrengimo, kai statybos darbai buvo vykdomi toliau, Sutarties nutraukimo metu buvo įvykdyta mažiau nei pusė Sutartyje nustatytų darbų, nustatytų trūkumų dydis turėjo esminę reikšmę statinio konstrukcijų įtvirtinimui, statinio saugumui, nustatytų trūkumų šalinimas, nekeičiant techninio projekto, nors ir teoriškai buvo galimas, tačiau nagrinėjamoje situacijoje pagal savo apimtį negalėjo būti laikomas racionalių pasirinkimu ir iš esmės pažeistų PO interesus – visas sutarties vykdymas būtų nukeliamas, taip pažeidžiant viešąjį interesą dėl tinkamo objekto įrengimo laiku ir tinkamai.

Trečia, ieškovui teigiant, kad PO turėjo jam sudaryti galimybę pašalinti pranešime apie Sutarties nutraukimą nurodytus esminius trūkumus, Teismas konstatavo, jog PO pagrįstai nesudarė galimybių pašalinti nurodytų trūkumų ir laikė juos nepašalinamais (būtų reikėję pašalinti senuosius polius ir įrengti juos iš naujo, taigi Sutartį vykdyti iš naujo). Teismas šiuo aspektu reikšminga laikė aplinkybę, kad PO ėmėsi konkrečių veiksmų ir siekė išsiaiškinti susidariusią situaciją – raštu prašė pateikti informaciją apie atliktus darbus ir faktines įrengimo neatitiktis nuo projektinės dokumentacijos ir apie tokių nukrypimų priežastis, t.y., PO siekė bendradarbiauti su ieškovu ir sudarė galimybę paneigti iki tol turėtą poziciją. Atitinkamai Teismas konstatavo, kad nustatytų aplinkybių visuma dar iki bylos iškėlimo leido PO konstatuoti, kad ieškovas netinkamai atliko darbus, todėl padarė esminį Sutarties pažeidimą ir šie esminiai trūkumai yra nepašalinami. Šią poziciją sustiprino nustatyta aplinkybė dėl netinkamai pildytos statybos dokumentacijos.

Lietuvos apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

2. Lietuvos apeliacinis teismas: *tiekėjas gali būti pripažįstamas neatitinkančiu nacionalinio saugumo interesų pagal Generalinės prokuratūros pateiktą informaciją apie pradėtą ikiteisminį tyrimą (UAB „Tilta“ v Infrastuktūros valdymo agentūra) 2025-08-07*

PO iš naujo įvertinus pasiūlymus, priėmė pakartotinį sprendimą atmesti ieškovo pasiūlymą dėl neatitikties nacionalinio saugumo interesams, kadangi buvo gautas Generalinės prokuratūros (GP) patvirtinimas apie tai, kad ieškovo ir jo kontroliuojančio asmens atžvilgiu pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl BK nurodytų nusikaltimų, kurie atitinka Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo (NSUSOAĮ) 11 str. 1 d. 4 p. nurodytus vertinimo kriterijus. Ieškovas kreipėsi į teismą, reikalaudamas pripažinti, kad PO sprendimas atmesti jo pasiūlymą yra nepagrįstas ir neteisėtas, be kita ko, dėl to, kad (i) pati PO neveikia gynybos srityje, todėl negalėjo taikyti VPĮ 47 str. 8 d., o (ii) GP nelaikytina nacionalinio saugumo srityje veikianti kompetentinga institucija.

Lietuvos apeliacinis teismas (Teismas), palikdamas nepakeistą pirmosios instancijos teismo sprendimą, ieškovo ieškinį atmetė.

Pirma, ieškovui nurodant, kad PO nėra gynybos srityje veikiantis subjektas, todėl negalėjo priimti sprendimo atmesti ieškovo pasiūlymo VPĮ 47 str. 8 d. pagrindu, Teismas pabrėžė, jog pirkimo objektas yra statybos darbai su projektavimo paslaugomis Lietuvos kariuomenės Gynybos štabe, o PO pagal savo nuostatus veikia valstybės gynybos ir kariuomenės mobilizacijos valdymo srityje ir turi tikslą įgyvendinti pasirengimo valstybės gynybai ir kariuomenės mobilizacijai politiką bei dalyvauti formuojant krašto apsaugos sistemos infrastruktūros plėtros projektų įgyvendinimo strategiją. Atitinkamai laikytina, kad PO yra gynybos srityje veikiantis subjektas, kuris, vertindamas ieškovo pasiūlymą, galėjo vadovautis VPĮ 47 str. 8 d.

TEISMŲ PRAKTIKA

Antra, Teismas nesutiko su leškovo argumentais, kad GP prokuratūra nėra kompetentinga institucija pateikti informaciją PO apie leškovo neatitiktį nacionaliniam saugumui. PO pareiga priimti teisėtą ir pagrįstą sprendimą nereiškia, kad ji įpareigojama pati savarankiškai įvertinti ir patikrinti informaciją, ar atitinkami subjektai turi interesų, galinčių kelti grėsmę nacionaliniam saugumui. Funkcijos įvertinti, ar egzistuoja duomenys, galintys patvirtinti didėjančią riziką ar esančią grėsmę nacionaliniam saugumui, yra priskirtos ne PO, o kompetentingoms institucijoms. Atitinkamai PO sprendimai dėl pasiūlymų atmetimo priimami pirmiausia remiantis būtent kompetentingų institucijų turima informacija, o pačių PO galimybės surinkti ir patikrinti informaciją, ar atitinkami subjektai turi interesų, galinčių kelti grėsmę nacionaliniam saugumui, yra ribotos. Atsižvelgdamas į tai, Teismas konstatavo, kad PO veiksmai, kilus abejonėms dėl rizikų nacionalinio saugumo interesams, laikytini pagrįstais bei pakankami, siekiant įvertinti VPĮ 47 str. 8 d. įtvirtinto pasiūlymo atmetimo pagrindo taikymą.

Lietuvos apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

Baltic circle of legal excellence

Patikimos rekomendacijos visais viešųjų
pirkimų proceso klausimais.

[Susipažinkite su komanda](#)

Plačiau apie „Ellex Valiunas“ - ellex.legal/lt/

